

# ВІДПОВІДНІСТЬ НОРМ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Царюк Ю., Кривдіна І. Б

Сьогодні основні права і свободи людини вже не є об'єктом внутрішньої компетенції тільки однієї держави, вони стали справою всього міжнародного співтовариства. Зазначені права і свободи відображені у низці найважливіших міжнародно-правових актів, що встановлюють загальнолюдські стандарти прав і свобод особистості. Одним з таких актів є Загальна декларація прав людини, що була прийнята у 1948 році Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй.

Метою дослідження є встановлення відповідності українських конституційних норм міжнародним стандартам Загальної декларації прав людини. Адже саме в такий спосіб можна з'ясувати, які саме норми, закріплені на міжнародному рівні, були імплементовані у вітчизняне законодавство та мають відображення в Основному Законі України.

Необхідно зазначити, що визнаючи людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю, стаття 3 Конституції України також проголошує: «Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави... Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є її головним обов'язком» [1].

Проаналізувавши статті розділу II Конституції України «Права, свободи й обов'язки людини і громадянина» можна засвідчити те, що майже всі його статті так чи інакше відображають зміст Загальної декларації прав людини. Результати порівняльного аналізу, наведені в таблиці, підтверджують зазначене твердження:

| Зміст основних прав та свобод людини та громадянина | Номер статті                                  |                                   |
|---|---|-----------------------------------|
|   | Загальна декларація прав людини (1948 р.) [2] | Конституція України (1996 р.) [1] |
| Право на життя та особисту недоторканність          | Ст. 3   | Ст. 27                            |
| Право на повагу гідності                            | Ст. 5   | Ст. 29                            |
| Рівність прав громадян та їх рівність перед законом | Ст. 7   | Ст. 24                            |
| Судовий захист порушених прав та свобод             | Ст. 8   | Ст. 55                            |
| Гарантування недоторканості житла                   | Ст. 12  | Ст. 30                            |
| Гарантування таємниці кореспонденції людини         | Ст. 12  | Ст. 31                            |
| Право володіти,                                     | Ст. 17  | Ст. 41                            |

|  |        |        |
|--|--------|--------|
| користуватися та розпоряджатися своєю власністю  |        |        |
| Право на свободу мирних зібрань та асоціацій   | Ст. 20 | Ст. 39 |
| Право брати участь в управлінні державними справами, рівного доступу до державної служби | Ст. 21 | Ст. 38 |
| Право на соціальний захист   | Ст. 22 | Ст. 46 |
| Право на працю   | Ст. 23 | Ст. 43 |
| Право працюючих на відпочинок  | Ст. 24 | Ст. 45 |
| Право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї                                | Ст. 25 | Ст. 48 |
| Право на освіту  | Ст. 26 | Ст. 53 |

Однак, іноді в Основному Законі України простежуються відходи від послідовності викладення прав і свобод, передбачених Загальною декларацією прав людини. До того ж, у Конституції України спостерігаються положення, яких немає в зазначеному міжнародному документі (наприклад, право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 50), право на професійну правничу допомогу (ст. 59) ті ін. [1]. Це зумовлено більш загальним формулюванням прав і свобод у міжнародних актах, а також фактором часу.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що Текст Загальної Декларації прав людини був базовим для вітчизняних законодавців при формуванні та формулюванні змісту розділу II Основного Закону України. Таким чином, питання, пов'язані з проблематикою прав людини, в нашому Конституції України мають актуальне значення та відповідають демократичним нормам міжнародного права в цілому.

---

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Радим України 28

червня 1996 року (станом на 1.10.2010). – Х.: Фоліо, 2001. – 159 с.

2. Общая декларация прав человека. Принята резолюцией 217 (III) Генеральной Ассамблеи ООН от 10 декабря 1948 года // Организация Объединенных Наций: Декларации// [http://www.un.org/ru/documents/decl\\_conv/declarations/declhr.shtml](http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml)